

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj. vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 132 • Maribor, torek, dne 19. novembra 1940 • Leto XV

Avtarkija in nova Evropa

Po vojni je nastala v Evropi po nekaterih deželah mrzlica avtarkije. — Avtarkija je, da se države gospodarsko in življenjsko, kolikor mogoče same vzdržujejo. Države naj se izogibajo uvoza tujega blaga in v svoji notranjosti pospešijo vsestransko delavnost, da se s tem same vzdržujejo in prehranjajo. S tem hočejo države ohraniti svojo gospodarsko neodvisnost in si na drugi strani opomoči z izvozom produktov svoje delavnosti. To je v bistvu avtarkična politika.

Avtarkična politika pa v današnjem razvoju industrije, prometa in potreb ne more zadoščati splošnemu socialnemu življenju. To nam dokazuje praktično življenje. Avtarkija je boj kot tujih dobrin in temu bojkotu odgovarja boj kot z druge strani, česar vsega je posledica vsaj deloma tudi sedanja vojna, ki ima absolutno gospodarsko ozadje.

O avtarkiji je v »Giornale d'Italia« napisal znani publicist Virginio Gayda članek, v katerem pravi, da Italija ne misli opustiti svoje zamisel in sistem svoje avtarkije.

Ne bomo se spuščali v razpravo o temeljevanju te politike, ker smo jo označili zgoraj. Pripomniti pa moramo k nadaljnjim izvajanjem o avtarkični politiki pisca, da ta priznava, da avtarkija nikdar ne bo popolna. Italija ne zapre samo sebe. Uvoz surovin, premoga, pravičnega razdelitev kolonij je zanj potrebna. Italijanska avtarkija bo razpredla široke mreže zunanje trgovine, kakor doslej, ki naj služi njenim namenom.

Gayda poudarja tudi, da se mora intaktna nacionalna ekonomska avtarkija (nedotaknjena narodna gospodarska samopreskrba) raztegniti tudi na ono posebno skupnost narodov, katerim bo Italija organizatorsko središče v novem evropskem gospodarskem redu.

Po teh načelih bi se torej nova evropska avtarkija naslanjala ne le na matične države, ampak tudi na one, ki so politič. ali gospodarsko povezane z matično državo in ki bi s tem podpirale jedro politike matične države. Italija misli, da bi si z Nemčijo razdelili življenjski prostor in določili, katere izmed njima sosednih držav bi morale biti vključene bodisi v gospodarski sistem Italije, ali pa Nemčije. Te države bi potem morale živeti tako, kot bi jim bilo predpisano iz gospodarskega središča v dotičnem življenjskem prostoru, torej iz Rima ali Berlina. To se pravi, Rim ali Berlin bi določal v koliko sme biti kakšna sosednja država industrijska in v koliko kmečka. Odločal bi o tem, koliko mora taka država pridelati pr. pšenice, koruze, ovesa, lanu, konoplje, ali pa tudi nakopati premoga, stekla tkanin itd. Gayda misli, da bi Italija skupaj z njej podrejenimi državami v njenem življenjskem prostoru lahko dosegla cilj samopreskrbe (avtarkije).

Tanger in Zedinjene države

Španija v sporu z Ameriko.

Španci so proglasili mednarodno mesto Tanger, za špansko posest. S tem v zvezi so protestirali Angleži, sedaj pa še Zedinjene države. Odhod španskega zunanjega ministra Sunnerja v Pariz na posvet z Nemci, obisk romunskega zunanjega ministra Antonescu v Rimu in posvet nemškega in italijanskega generalnega štaba v Inomostu, tolmačijo v Zedinjenih državah tako, da je pričakovati napada Nemčije in Italije na Gibraltar skozi Španijo ter akcijo proti Turčiji, ako bi se ne pokorila.

Zimske skrbi

Letošnja zima in spomlad nas bolj skrbita, kakor druga leta. Nekaj, če ne največ, je temu kriva draginja, nekaj pa prišepetavanje, da bo čez zimo in na spomlad primanjkovalo v Evropi življenjskih potrebščin zaradi vojne blokade in drugih nepravil, ki se ob takih konjunkturah za gospodarski svet jako rade pojavljajo. Napovedujejo torej Evropi, če že ne glad, pa vsaj pomanjkanje, to je, nezadostno preskrbo, ki jo bodo morale po možnosti organizirati posebne prehranjevalne ustanove. Razumljivo je, da bodo pri tem bolj trpeli oni, ki imajo manj ali celo nezadostno sredstev. Kdor ima denar, se vsaj nekoliko založi, da pomanjkanje ne čuti tako hudo, kakor oni, ki teh sredstev še v normalnih razmerah nima dovolj in kaj šele oni, ki so brez dela, z velikimi rodbinami. Premalo bo hrane, premalo kurjave in premalo obleke. Za te bo zima, bo spomlad še mnogo bolj trpka, kakor je ob navadnih razmerah.

Ustanovili so se banovinski prehranjevalni zavodi s sosveti. Sosveti so posvetovalni organi, dočim je eksekutiva prepuščena predsedstvu. Vsekakor bi bilo važno, da bi ti sosveti aktivno sodelovali v organizaciji preskrbe. Glavna naloga glede preskrbe je organizacija preskrbe in zbiranje, oziroma nabava potrebščin, ki so potrebne za prehranjevanje. V državi imamo nedvomno še precejšnje zaloge potrebščin za

prehrano in druge življenjske potrebe. Te potrebščine je treba nabaviti in dočeljevati potrebnim krajem in potrebemu prebivalstvu potom dobro izvedene prehranjevalne organizacije. Dobili smo v ta namen monopole in rekvizijske naredbe, ki so bile potrebne, vendar je pa tukaj nevarnost, kakor so že pokazale nekatere ugotovitve, da se nekateri gospodarstveniki nočejo ravnati po naredbah, marveč zavlakujejo in skrivajo blago samo, da morejo prosto razpolagati z njim, eventualno po svojih cenah in po svoji volji. V kolikor bi se to godilo ali dopuščalo, bi bila to lahko težka preizkušnja za prehranjevalne zavode, če ne bi imeli dovolj pooblastil in izvršne oblasti, ker so z ustanovitvijo prevzeli dolžnosti, da svojo nalogo prav in dobro opravijo.

Prehranjevalni odbori se ustanove tudi za večje občine in industrijske kraje. Tudi ti prehranjevalni odbori imajo iste skrbi in naloge. Treba je prevzeti dolžnosti, opraviti predela, in sicer na ta način, da ne samo svetujejo, ampak tudi delajo, sodelujejo. Kakor vsako večje delo, ki je zvezano z veliko odgovornostjo, se mora tudi to delo vršiti s sodelovanjem vseh, ki so prevzeli odgovornost, na demokratičen in vesten način.

Povedali smo nekaj misli, ki jih je treba vpoštevati pri reševanju prehranjevalne akcije. Mnogo manj težkoč bi pa utegnili biti morda, če bi ta vprašanja reševale parlamentarne ustanove, ker bi s tem dobile večji poudarek v narodu.

Kako bo z gospodarskim svetom?

Delavske organizacije je treba zaslišati.

Že davno smo pisali o potrebi ustanovitve gospodarskega sveta v naši državi. Naglašali smo, da je treba to urediti tako, da bo po svoji sestavi čim bolj demokratičen, t. j., da bodo v njem zastopani ne samo gospodarstveniki, ampak tudi konzumenti, torej vsi delavci.

Vlada namerava poklicati tak gospodarski svet v življenje. V ta namen bo imel predsednik vlade dne 25. t. meseca posvetovanje s predstavniki vseh trgovskih in industrijskih zbornic.

Socialisti pri tej priliki ponovno opozarjamo, na potrebo pritegnitve zastopnikov delavskih organizacij, dokler ne bo rešeno vprašanje postavitve novih uprav v delavskih zbornicah.

Važno je tudi vprašanje, kako bo banovina Hrvatska sprejela imenovanje takega gospodarskega sveta. Vsekakor bi moral biti gospodarski svet merodajen za vo državo, vključno banovino Hrvatsko, ako naj imajo gospodarski ukrepi uspeh.

Boji na nož na grškem bojišču

Italijani javljajo, da se vrše na fronti boji topništva in pehote. — Grki napovedujejo zavzetje Korče v Albaniji.

Italijansko 162. vojno poročilo pravi, da se na grški fronti vrše topniški boji in spopadi pehote. Italijanska letala napadajo Grke na fronti in v zaledju. 11 grških letal je bilo uničenih 15. novembra, 13 grških in 3 italijanska pa 14. novembra.

Italijansko poročilo o bojih dne 16. t. m. pravi, da se razvijajo ogorčene borbe na področju 9. armade. Italijanska letala so stalno v akciji in napadajo sovražnika. Napadi in protinapadi se ne prestopajo vrste.

Grško vojno poročilo pravi, da so grške čete 15. t. m. zavzele še zadnje vrhove planine Morove in Ivanjplanine ter mesto Korčo v Albaniji že docela obkolile. Vjetih je bilo 14. t. m. 200, 15. t. m. pa 700 Italijanov in zaplenjenih 10 težkih topov. Reko Kalamas v Epiru (ob morju) so Grki zopet prekorčili v smeri proti severu in tudi tu vjeli okrog 500 italijanskih vojakov. Angleško poročilo pravi, da so letala razdejala italijanski glavni stan pri Korči. Izgube letal 15. in 16. t. m.: 15 italijanskih, 3 grška, 2 angleški.

Grško uradno poročilo pravi, da so Grki dne 14. novembra začeli ofenzivo proti Korči. Korča je v središču grškega topniškega ognja. Dne 16. t. m. je bilo na tem odseku fronte ujetih mnogo Ita-

lijanov in zaplenjenega veliko vojnega materiala.

Grki so prekorčili reko Kalamas in so tudi v Epiru dospeli na albanska tla.

Poročila z naše meje pravijo, da se razvijajo v okolici Korče na planinah Zvezda in Ivanj ter Morava srditi boji na nož. Grki in Italijani so poslali na fronto nova ojačenja.

Koliko je Italijanov v Albaniji?

Reuter pravi, da je v Albaniji okrog 250.000 italijanskih vojakov. Prevoz ojačenj iz Italije v južno Albanijo je ogrožen po britanskem brodovju. Zato vozijo Italijani ojačenja v Drač, odkoder vodi dobra cesta na bojišče.

Tuja letala zopet nad Bitoljem

Dne 16. novembra popoldne so se zopet pojavila tuja letala nad našim ozemljem pri Bitolju. Takoj so stopila v akcijo naša lovka letala in protiletalski topovi. Ta letala so nato zginita čez mejo. Letalski alarm je bil v Bitolju in Skoplju. Angleži pravijo, da so ta letala vrgla na naše ozemlje 5 bomb.

Dne 17. t. m. ob 4. uri zjutraj so tuja letala zopet priletela nad Bitolj in Kičevo. V okolici Kičeva so letala vrgla bombe. Škda je samo gmotna, žrtev ni.

Strašna razdejanja v Angliji in Nemčiji

Nemci so meščevali Monakovo in vrgli nad 500.000 kg bomb na Coventry.

Nemško vojno poročilo pravi, da so v noči na 15. november nemška letala napadla mesto Coventry, središče letalske industrije v Angliji. 500 letal je vrglo na mesto preko 50 vagonov bomb, ki so povzročile strašno razdejanje. Na-

dalje so Itala napadla rezervno skladišče britanskega letalstva v Midlandu in London. Mesto Coventry je razdejano. To je nemški odgovor na angleški napad na Monakovo, ob priliki firerjevega obiska, dne 8. novembra.

Nadalje so nemška letala dne 14. novembra potopila dve 5.000 tonski in eno 7.000 tonsko trgovsko ladjo, eno 2.000 tonsko pa težko poškodovala. Strmoglavlci pa so zadeli z bombo nek britanski rušilec in s tremi bombami radijsko postajo v Dovru.

Nemci so 16. t. m. in v noči na 17. t. m. metali bombe na London in kraje v južnovzhodni obali Anglije. Potopljenje so bile tri ladje angleške z 8, 3 in 2 tisoč tonami.

Izgube letal.

V tednu od 9. do 15. t. m. je bilo sestreljenih 69 nemških in 8 angleških letal, iz katerih so se trije piloti rešili. (Reuter).

DNB javlja, da so Angleži zgubili 15 t. m. 20 letal, Nemci pa pet, dne 16. t. m. pa so Angleži 7, Nemci pa 6.

Angleški napadi

Zlasti prizadet je Hamburg.

Ponoči 16. in podnevi 16. t. m. so angleška letala izvedla izredno močne in obsežne napade na Hamburg, razen tega pa ne razne sovražne objekte od Norveške do Francije, kot Calais (Francija), Rennes (Francija) in še celo vrsto mest in letališč.

Angleži so v noči na 17. t. m. ponovno bombardirali Hamburg, kjer je trajalo bombardiranje od polnoči do jutra. Nadalje so bila napadena nemška oporišča v zasedenem ozemlju. 3 angleška letala pogrešajo.

Angleži priznavajo.

Iz Londona poročajo, da nemška letala niso metala bomb samo na predmesta, bolnišnice in odprta polja, ampak da so v resnici zadela svoj cilj. Razvaline v Coventryju so velike. Podrte so hiše, šole, cerkve, bolnišnice, tovarne in razen tega je okrog 1000 ljudi mrtvih in 1000 ranjenih. Kralj in kraljica sta si prišla ogledat strašno razdejanje.

S. František Soukup umrl

Dne 11. novembra t. l. je umrl v Pragi v sanatoriju po dolgi in težki bolezni dolgoletni socialdemokratski novinar in politik ter zadnji predsednik češkoslovaškega senata s. dr. František Soukup v starosti 69 let.

Umrl s. dr. Soukup je bil tudi med jugoslovanskimi socialisti znan že iz predvojne dobe, pa tudi kot vodilni politik Češkoslovaške republike je stal vedno v najožjih in srčno prijateljskih odnosih z jugoslovansko socialistično stranko in je še pred par leti obiskal Beograd. Kadarkoli so prihajali naši sodrugi v Prago, se na zadnji zgodovinski proslavi 60-letnice češkoslovaške socialdemokratske stranke je prišel kot predsednik senata osebno počakati jugoslovansko delegacijo na Masarykov kolodvor in se po tem ob slavnostnem govoru v »Ljudskem domu« s solzami v očeh spominjal medsebojnega sodelovanja, skupnih bojev ter proroško izpovedoval svojo vero v bodočnost in zmago socialistične misli.

Dr. František Soukup je bil rojen dne 22. avgusta 1871 v Kamení Lhoti na Češkem. Že kot visokošolec se je udeleževal v socialističnih vrstah in je bil zato izključen iz češke univerze ter je moral doštudirati na nemški univerzi v Pragi. Že v zgodnji mladosti je pričel delovati v pokretu kot novinar, najprej v pokrajinskih listih, a od leta 1897 naprej je bil

urednik socialističnega dnevnika »Pravo Lidu« in je otvoril odvetniško pisarno, v kateri je neštokrat nastopal kot zagovornik v raznih procesih proti socialistom. V letih 1907 do 1918 je bil državni poslanec češke socialistične stranke v avstrijskem parlamentu, od leta 1913 naprej pa tudi član občinskega sveta mesta Prage. Med vojno je bil tajnik »Narodnega odbora« in ob koncu svetovne vojne predsednik »Socialističnega sveta«. Po prevratu je bil najprej član češkoslovaškega parlamenta, leta 1919 minister pravde, od leta 1920 do 1929 podpredsednik senata in nato celih 10 let do zlozma Češkoslovaške republike, predsednik senata.

Dr. Soukup je bil izreden govornik, ki je znal užigati in prepričevati ljudske množice in je kot tak še pred par leti prepotoval vso severno Ameriko, kjer je obiskal češke kolonije in imel tam v raznih krajih tudi po trikrat na dan predavanja, a vmes se je vozil z ameriški brzovlaki ali avtomobili iz kraja v kraj. Vse se je čudilo, kako je mogel mož v svoji visoki starosti prenesti tolik fizični in duševni napor. Takrat je bil sprejet tudi od predsednika Roosevelta.

Skupno s prezidentom Masarykom je dr. Soukup ustanovil v Pragi že pred vojno »Delavsko akademijo« in s s. Modračekom sodeloval pri socialističnem združnem delu, pri ustanavljanju »Delavske hranilnice« ter velike stanovanjske zadruge »Bela gora«. Dolga leta je bil tudi član vodstva »Narodnega sveta«. S pokojnim Masarykom sta si bila še izredno dobra prijatelja.

Tudi kot pisatelj se je dr. Soukup udeleževal od svojih mladih let. Napisal je celo vrsto političnih brošur, zgodovino češkega socialističnega delavskega gibanja, a posebno znani sta njegovi knjigi o prezidentu Masaryku in njegovi spomini iz zgodovine češkoslovaškega boja za svobodo.

Ob zlozmi Češkoslovaške republike je dr. Soukup umrl dne 11. novembra dočrpel. Njegovo truplo je bilo dne 14. novembra upepeljeno v praškem krematoriju.

Dr. Soukup je bil gotovo eden najzaslužnejših čeških javnih delavcev, velik prijatelj delovnega ljudstva in tudi v naših vrstah mu bomo ohranili trajen spomin.

Boji v Afriki

in na Sredozemskem morju.

Italijansko vojno poročilo pravi, da se vrše v Afriki letalski napadi na angleške postojake v Egiptu in Sudanu, nadalje na grški otok Kreta in Malto.

Italijani javljajo nadalje potopitev dveh angleških parnikov pri Malti in zadetje angleške križarke v Aleksandriji. Nadalje je podmornica »Capponi« v noči na 10. november torpedirala angleško oklopnico »Rammillies« (29.140 ton).

Angleži javljajo o bojih pri Galabatu in Kassali, v ostalem pa letalske akcije.

Izgube.

Reuter. Angleži so zgubili od vstopa Italije v vojno (8. junija) in do 14. novembra 1 križarko, 1 rušilec, 1 podmornico. Italijani pa: 3 oklopnice poškodovane, 1 križarka potopljena, 2 križarki poškodovani, 10 rušilcev potopljenih, 29 podmornic potopljenih in še štiri pomožne vojne ladje.

Letal so zgubili Italijani nad Anglijo 13, nad Afriko 233, 118 jih je bilo uničenih na letališčih in 72 poškodovanih.

Vojna na morju

Nemci poročajo, da so 15. t. m. njih letala napadla angleški konvoj, 20 ladij v spremstvu 6 rušilcev. Letala so z bombami potopila 9.300 tonsko ladjo, 16.000 tonsko ladjo pa zažgala.

Angleži javljajo, da so nemška žepna križarka, ki je napadla v začetku novembra na Atlantiku angleški konvoj 38 ladij, ni potopila vseh teh ladij, kot so pravili Nemci, ampak samo 7, pa še ni izključeno, da se bo kakšna ladja izmed pogrešanih še vrnila.

Angleži čistijo obalo min, ki so jih metala in jih še medejo nemška letala. Pri tem so se potopile 4 pomožne vojne ladje.

Nemške ladje, ki so hotele izpluti iz mehiških pristanišč, da bi na morju založile s petrolejem in hrano nemške podmornice in najbrž tudi žepno križarko, ki je zadnjič napadla angleški konvoj, so bile napadene od angleških ladij. Ena ladja je bila zažgana, tri pa so se vrnile nazaj v pristanišče Tampico.

Nasedel je na plitvino parnik finančne kontrole, »Oplenac«, v bližini polotoka Peljašca.

Dama in po svetu

Prvaki udružene opozicije so imeli te dni v Beogradu posvetovanje, katerega so se med drugim udeležili tudi Miša Trifunović, Momčilo Ninčić, Milan Grol, Boško Vlačić, iz Slovenije pa dr. Albert Kramer.

Hrvatski totalitarizem. Šovinizem je zlo, ki nazadnje tepe narod, kateri ga uganja. Odkar je Hrvatska dobila politično-upravno, finančno, gospodarsko in kulturno avtonomijo, gotovi ljudje v tej banovini ne znajo več presoditi, kaj je pametno in kaj nespametno. Pišejo, govorijo in delajo tako, kot da bi bila na svetu samo Hrvatska, ki vse kar rabi ima, vsi ostali pa nimajo nič in morajo gledati, kako si bodo kakšno mrvico izprosili na Hrvaškem. Pa tudi na znotraj uganjajo ti ljudje budalosti. Razen režima in njegove stranke ne poznajo nikogar drugega. Vse kar je izven režima in stranke, je treba likvidirati, podreti — milom ili silom. Sedaj so se pojavili glasovi, da je treba združiti združništvo v eni združni zvezi za Hrvaško. Ta združna zveza bo seveda prirepek vladajoče stranke, vse druge zveze bi morale likvidirati in se vključiti v »hrvaško združno zvezo«. To je čisti totalitarizem. — Neverjetno, v kakšne zmote lahko zapadejo ljudje, ki so še do pred par leti oznanjali, da so čisti, da najčistejši demokrati. Upajmo, da je na Hrvaškem še nekaj ljudi, ki bodo uvideli, da po tej poti ne gre naprej.

Politična stranka »Zbor« razpuščena. Ljotić je dobil svoj čas dovoljenje za ustanovitev stranke »Zbor«. Vendar pa stranke ni ustanovil, ampak je deloval na podlagi izdane koncesije, da sme pripravljati ustanovitev stranke. Odkar je vojna, je mož ojačil svojo akcijo. S svojo literaturo je naravnost preplaval državo.

Fašistično Ljotićevo gibanje je postalo enako neprijetno, kot madžarski puščičasti križarjev, ki so sedaj tudi razpuščeni in pridejo voditelji zaradi protidržavnega delovanja in agitacije pred sodišče. Zato se je naša vlada odločila, da odtegne dovoljenje, ki je bilo izdano Ljotiću za ustanovitev stranke. S tem je stranka formalno prepovedana.

V vojno bi nas radi zapletli. »Hrvatski dnevnik« poroča: »So neka znamenja, ki kažejo na poskuse, da se izzove Jugoslavijo in se na ta način vojni spopad razširi na ves Balkan.«

Normalna potrošnja jedilnega olja v naši državi znaša letno 1535 vagonov in se ga porabi na Hrvaškem (Dalmacija) 475 vagonov, v Sloveniji 124 odstotka in v vsej ostali državi 56,7 odst. Sedaj se govori, da bo dobila Hrvatska 48 odst. vseh surovin za izdelovanje jedilnega olja. To bi bilo mnogo več, kot pa znaša potrošnja na Hrvaškem.

Z oljem bo treba štediti. Ko se je pred dvema meseci razpravljalo o količini oljnega pridelka, se je naglašalo, da bomo primanjkljaj pokrili z dobavami olja iz Bolgarije, zlasti pa iz Grčije. Grčija je sedaj stopila v vojno in s tem je najbrž narejen križ čez tiste naše nade, da bomo manjkajoče olje lahko dobili od tam. To dejstvo bo mogoče v kratkem zahtevalo posebnih ukrepov glede porabe olja pri nas.

Cene svinjarn so začele padati v Osijeku od din 16,50 so nazadovale na din 14 oz. d 14,50 za kg. Pri nas se to še ne čuti.

Ker ni bombaža, je omejila obrat velika tekstilna industrija »Tivar« v Varaždinu. — Opuščenih bo 600 delavcev in delavk, vsa začasno, dokler ne prispe bombaž iz Turčije, ki mora biti sedaj že nekje blizu izliva Donave, ako je točno, da je ladja z bombažem že odplula iz Carigrada.

Stavka zavarovalnih nameščencev v Zagrebu. Dne 16. t. m. so začeli stavkati nameščenci zavarovalne družbe »Sava«, ker vodstvo zavarovalnice ni pristalo na njihove zahteve. V stajki se nahaja 52 nameščencev, ki so trdno odločeni vztrajati, dokler si ne bodo izboljšali svojega položaja.

Novi predsednik egiptске vlade. Predsednik egiptске vlade Hasana Sabri paša je pretekli teden v parlamentu zadela srčna kap. Novi predsednik vlade je Husein Siri paša, organizator egiptске vojske.

Papež je sprejel romunskega ministrskega predsednika Antonesca, ki je bil te dni v Rimu in se je 17. t. m. preko Ljubljane vrnil domov.

Peti in šesti semester medicinske fakultete sta bila odprta v Ljubljani dne 16. t. m. Predavali so prof. dr. Hribar o starostni oslabelosti, prof. dr. Lušicki o smerih interne medicine in prof. dr. B. Lavrič o sodobnih kirurških metodah. Prof. dr. Hribar je ugotovil, da je smrt zaradi starostne oslabelosti pri nas zelo redka. Prof. dr. Lušicki je ponovil ugotovitve nemškega internista dr. Bergmana, da je polovica zdravniških diagnoz napačna. Nova diagnostika (ugotavljanje bolezni) mora uvaževati vse spremembe v delovanju organizma, ne pa samo posameznosti. O kirurgiji je izjavil prof. dr. Lavrič, da se kljub celemu arzenalu diagnostičnih pripomočkov nahaja šele v začetku nove razvojne smeri.

Staroupokojenci še niso dobili izplačanih povškov draginskih doklad, daš imajo do njih pravico po uredbi z dne 8. marca 1940, od 1. aprila t. l. dalje. Kje je vzrok?

Državni upokojenci naj za se in za svoje predložijo železniške rodbinske legitimacije zaradi podaljšanja železniški direkciji. Priložiti je odrezek nakaznice, s katero je prejel poslednjo pokojnino in znakom železniške uprave za din 2.—

Sprememba uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin in obratovnic. Brivski in frizerski lokali, izvzemši v Ljubljani, Mariboru, Celju, na Jesenicah in Koroški Beli smejo biti tudi v nedeljo odprti in sicer največ 2 uri. — 1. 1. 1.

Uvoz soli iz inozemstva znaša letno okrog 60 milijonov kilogramov, t. j. 6.000 vagonov. Spričo pomanjkanja vagonov je razumljivo, da nam inozemstvo ne dobavlja soli v dovoljni množini. Zakaj ni monopolna uprava v stanju pridobivati dovolj morske soli ali jo nakopati v rudniku kamene soli v Kreki (Bosna), ni znano.

Veleprodajalci soli so zborovali in pri tej priliki ugotovili, da znašajo stroški za sol pri enem vagonu din 25 in zaslužek din 700.— Iz inozemstva ni prišlo v tranzitno skladišče v Mariboru že dva meseca nič soli.

Osrednjo sekcijo veletrgovcev z živili so te dni ustanovili v Ljubljani.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato navedenaj naročnina takoj!

A. M. de Jong:

Čuden ceckovnik

OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA*

Oddahnil se je, ko je nazadnje stopil na hodnik, po katerem se je prišlo na kor. Od tod dalje ni bilo več težko, kajti stopnice so bile svetle, ker je dneva svetloba prihajala v notranjost skozi velika okna.

Za hip je obstal župnik, ves zasoplen in se oddahnil.

»Oh — ha!« je vzdihoval. »To je smrt za moje stare kosti, Mereyntje!«

»Ako si tako zelo truden, gospod župnik, bom šel pač jaz naprej,« se mu je odkritosrčno ponudil mali junak.

Župnik se je od srca zasmejal in ga v šali narahlo udaril po zadnji plati.

»Ti si res priden dečko, kdo bi si mislil! Niti bojiš se ne,« ga je hvalil porogljivo.

Mereyntje je zardel spričo te dvomljive pohvale, kljub temu pa se je spustil pred župnikom po stopnicah navzdol; pri tem je imel občutek, kot da v resnici varuje starega moža. Spodaj je vljudno odprl vrata pred njim in že sta bila v majhnem preddvorju, na soncu, čigar svetloba je bila tako močna, da so ju bolele oči, ki so se bile med tem navadile na temo.

Spretno je vlekel Mereyntje zarjavele grablje na dolgem nasadu po vrtnih stezah. Svojih pet centov

je že napol zaslužil. Pet centov... to je bila cela dnina! In to dnino si je zaslužil s tako prijetnim delom, kot je bilo grabljenje!... Mereyntjeju vsaj se je zdelo očarujoče. Naenkrat je vrt izgledal čisto drugače. Majhni razkopi so napravili stezice prijazne in čedne. Kakor doma, kadar je mati čistila tla v veži in sobi ter je bilo potem videti, kako so ljubko raztresene, čisto sveže, male figure iz belega peska na lepo obdrženem podu in na rdečem opločniku ležale vse križem. Človeku se je zdelo kar škoda, da bi bil hodil po njih in Mereyntje je vedno previdno, po prstih stopal med njimi, da ne bi bil pokvaril teh umetnih likov iz peska. Pridno grabljenje je napravilo, da je tudi župnikov vrt ob delopustu izgledal čedno.

Ko je bil gotov s srednjo stezo, je moral pograbit še stezo okoli okrogle grede in dve poti ob živi meji. Potem je bil gotov in denar zaslužen. Bogat se bo vrnil domov, Arjaan bo gotovo poskušal, da bi mu z vsemi mogočimi nakanami in zvijačami kaj izmamil, toda ničesar ne bo dobil. Vse bo dal v hranilnik za birmo. Potem bo kupil svoji materi lecot, na katerem stoji z belim sladkorjem napisano: »Za mater« ali pa »Veseli praznik«. Zaenkrat se še ni mogel prav odločiti, kakšnega ji bo izbral.

Župnik se je vsedel na vrtno klop in z užitkom kadil svojo dolgo pipo. Z občudovanjem je gledal malega vrtnarja pri delu in vselej, kadar se je Mereyntje ozrl vanj, mu je župnik prijazno pokimal.

»Ti pa res znaš,« ga je hvalil. »Skoro tako kot stari Beuse. Vsekakor boš moral postati vrtnar.«

Mereyntje se je v zadregi smehljal in zardeval. Vrtnar biti je lep poklic, toda on se je odločil za kaj

boljšega. Rekel pa ni nič, kajti bilo je težko reči župniku, da hoče tudi sam postati župnik. To bi bila šopirljivost in dasi si je bil Mereyntje svest mnogih svojih napak, pa vendarle ni hotel biti bahat. Kar se tega tiče, je bil preveč skromen. Vsaj ne... napram takemu odličnemu možu, kot je bil gospod župnik.

Baš ko je Mereyntje okrasil zadnjo stezo z lepimi in enakomernimi brazdicami, je prišla na vrt Jans. Na podnosu je prinesla dve skodelici kave; ena je bila z ročajem in postavljena na krožnik. Krasen komad, rdeče in zlato obročkan. To je bila seveda župnikova skodelica. Ona druga je bila bela, brez ročaja, za Mereyntjeja.

»Pridi in prisedi, Mereyntje,« ga je povabil župnik. »Skodelica kave ti bo gotovo dobro teknila?«

»Prosim, gospod župnik,« je rekel Mereyntje in se vsedel nekoliko vstran od starega moža na neko klop. Jans mu je dala kavo in vzkliknila:

»Glej ga no, kako se poti, mali porednež!... Stara je stvar, da kdor ni vaje dela, se v potu vtopi!«

»Hvala lepa,« je rekel Mereyntje vljudno, ko je prijel z roko za ponudeno mu skodelico; te besede so bile kot zbadljiv odgovor na Jansino podlost. — Župnik in dekla sta oba hkrati bruhnila smeh. Mereyntje si ni mogel prav raztolmačiti zakaj; zardel je in osramočen povsili oči.

»Tu,« je rekla Jans dobrohotno, »vzemi si košček sladkarije, to je dobro zoper strah.«

In že mu je držala naproti stekleno posodo, v kateri so bile rumenosvetle, sladke rezine, ki jih je sama pekla in katere je vaška mladina zelo čislala.

Iz naših krajev

CELJE

Ugotovitev. Pod tem naslovom je prinesel nedeljski »Slovenec« notico o obnem zboru podružnice »Splošne delavske strokovne zveze« v Celju. Dopisnik »Slovenca« bi prelomil s tradicijo, ako ne bi navedel par neresnic in podtikanj. To je tudi glavni namen, ker drugače nima smisla pisati o nasprotitkih v svojem časopisu. Glavni referat je imel neki Jakobin iz Ljubljane, ki pa ni bil zadovoljen s tako majhnim številom članstva na obnem zboru in je potožil, da organizacija ne deluje v redu. Tako je napisano v »Slovencu«. Ugotovljamo, da je bil s. Jakobin z delom podružnice in obnem zborom zadovoljen. Nezačudljivo pa je bilo navzoče članstvo s s. Jakobinom skupaj zaradi krivic, ki se dogajajo delavstvu. Posebno to, da vladajo po socialnih ustanovah, ki nimajo med delavstvom nobene opore, kakor so pokazale zadnje volitve obratnih zaupnikov. Upajmo, da bo imel dopisnik še priliko spoznati »nekega Jakobina«. Izgleda, da se moralne pridige, ki jih piše po »Slovencu« gošpod Janez« niso nič oprile celjskega dopisnika »Slovenca«. Ker notica o obnem zboru precej precej diši po denunciaciji. Pa pride tudi za tako grdo delo primerno plačilo.

Seja odbora »Splošne strokovne zveze«, podružnica Celje se bo vršila v sredo, dne 20. t. m. ob pol 6. uri zvečer. Vsi in točno.

TRBOVLJE

Da smo si res docela na jasnem. S takimi sličnimi naslovi drejajo vsi močiji meščanski listi v trboveljsko občinsko upravo. Ta ofenziva se je pričela baš zadnji mesec in to kar iz vseh skupin. Nobena občinska uprava v Sloveniji ni v zadnjih letih toliko storila, kakor baš trboveljska, dasi ni v nobenem listu škala lorovic, četudi so baš Trbovlje pretresele najhujše krize in socialne borbe. Ti meščanski listi skušajo dokazovati, da uprava gošpodari slabo. Tako jadicujejo o slabi in nedostajajoči električni javni razsvetljavi, razkopanih cestah in grobljah, ki so le posledica katastrofe Trboveljčice, o potrebi rudarskih stanovanj, o njih napačni razdelitvi, o nujni regulaciji Trboveljčice, zgradbi in popravilu raznih mostov in škarp (vse posledice poplave), o nujnem tlakovanju ulic, o vzrokih druginje v Trbovljah (v zvezi s protidražinskim odbojem?), o raznih občinskih izdatkih in podporah itd. Ali ni občinska uprava vseh teh zadev vsa leta najbolj forsirala in kdo je bil najbolj pri izvedbah? Vsi ti meščanski glasniki izhajajo iz onih vrst, ki so ob časih vseh močijih volitev vedno ostro nastopali proti razmetavanju občinskega denarja, proti preobremenitvi obrtnikov in drugih davkoplačevalcev; kdo je zahteval »zmernost« glede obremenitve največjega trboveljskega davkoplačevalca, kdo je vedno tožil o previsokih dokladah, kdo je v resnici odgovoren za vse krize v Trbovljah itd. itd. Ali morda sedanja uprava v Trbovljah glede regulacije Trboveljčice in tlakovanja ulic moramo poudariti dejstvo, da je baš neka meščanska skupina pošiljala na odločilna mesta apele, da so taka dela le prevelika obremenitev in razmetavanje denarja. Prv tako očitajo, da so marksisti krivi, če je TPD ukončila rudarjem družinske doklade. Tako postopajo pa je čisto navadna demagogija, ki jo sicer tako radi očitajo baš socialistom. Mi prav dobro vemo, kam pes tace moli. Vsem tem ljudem povemo, da bo sedanja občinska uprava rešila vsa ona gospodarska vprašanja, ki bodo v prid vsemu trboveljskemu prebivalstvu zlasti pa ona, proti katerim so bile svoj čas vse močije skupine. Dobro in koristno je pa to, da je te nujne potrebe spoznalo vse občinstvo, ki ga je pred kratkim doletela tako huda uničevalna katastrofa. Glede regulacije Trboveljčice pa je sploh merodajen poseben režijski odbor, ki ga je postavil g. ban.

Naš športni klub SK »Amater« je zmagal v nogometni tekmi proti SK »Kranj« s 4:1. Gledalcev je bilo dovolj, pa so se Kranjčanom oddolžili z nekaj krepkimi besedami zaradi dejanskega napada, ki so ga bili deležni Trboveljčani v Kranju, ko so bili zadnjič v gosteh. Kakor znano, so jih Kranjčani tedaj obmetavali z raznimi gnili sadeži in jajci.

HUDA JAMA

Kaj nameravajo s stanovanji profesionalistov? Na Spodnji Rečici je rudniška stanovanjska hiša za profesionaliste, v kateri je 12 strank. Sedaj hoče uprava preseliti iz Laškega mnoge nameščence, profesionalisti pa bi se morali umakniti v druga, slabša in bolj oddaljena rudniška stanovanja. Nameravajo pa v to svrhu docela prezidati gornji 2. nadstropji in sicer tako, da bi iz dveh stanovanj napravili po eno, da bi tako stanovanja ustrezala poduradnikom, dočim bi v pritličju profesionalisti še ostali. Naše mnenje je, da je bolje ugoditi s profesionalistom, kakor pa njih stanovanja skrajšati na 4 in to nuditi samo 4 strankam. Duševni delavci, ki so potrebni sprehodov, bodo lažje hodili malo dalje do drugih stanovanj, ki so še prav tako prazna (saj so morali doslej tudi hoditi iz Laškega) kot pa profesionalisti, ki ves dan res težko garajo. Prepričani smo, da bo to uprava sama uvidela in ukrenila drugače. — Rudar.

LAŠKO

Javna prošnja na sresko načelstvo. Že večkrat smo v časopisju iznesli pritožbe glede iztepanja oblačil, posteljin in drugih tkanin skozi okna na ulice. Tuji letovisčarji iz termne so nešteto krat priče žalostnih slučajev. Tako ravnanje je res skrajno nesramno, vendar ga občinska uprava še do danes ni zavrnila. Vsekakor je dolžnost čimteljev, da uporabijo sredstva za popolno odpravo te grde razvade sredi letoviskega mesta pred očmi tujcev.

LJUBLJANA

Premestitve na mestnem magistratu. — Mestno načelstvo je v zadnjem času izvršilo več osebnih sprememb, da se zboljša upravno poslovanje. Tako je dosedanji ravnatelj dohodarstvenega urada g. Joža Langus premeščen na socialni urad, vodja letne kontrole g. Pipp je prestavljen v plinarno, magistratni ravnatelj g. Jančigaj pojde v pokoj itd. Tudi revizija raznih poslov se bo nadaljevala.

Delavski prosvetni večer bo v četrtek, dne 21. novembra ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Predaval bo

MARIBOR

Razkopane ceste. Na cestah v našem mestu ne koplje samo gradbeni urad, ampak tudi plinar in vodovod. Izgleda pa, da mestni gradbeni urad ni vedno obveščen o delih, ki jih izvršujeta na cesti mestna plinar, ali pa mestni vodovod. Samo tako si je mogoče razlagati, da se razkopani tlak na cesti popravi samo za silo in da potem enostavno pozabijo izravnavati cestišče, ko se zemlja na razkopanem mestu čez par mesecev usede. Zadnjič smo imeli priliko gledati vojake, ki so prikorakali v dolgi koloni po cesti, na kateri je bil na enem mestu tlak iz granitnih kock razkopan že pred več kot enim letom in potem kocke zopet za silo zložene nazaj. — Granitne kocke širle sedaj na razkopanem mestu iznad gladkega cestišča. Skoro vsak drugi vojak se je med korakanjem čez dotično mesto spodtaknil ob rob kvišku štrleče ploške granitnih kock in seveda pri tem zaklel. Torej če ne zaradi lepšega, pa vsaj zaradi pešcev in živine, ki mora po cesti, je treba tlakovana cestišča držati v redu. Potrebno bi bilo urediti stvar tako, da bi na vsakim kopanjem na cestah imel gradb. urad nadzorstvo, ker vzdrževanje cest spada vendarle v njegovo področje.

Tudi usnjarski industriji grozi kriza. V usnjarski industriji se čuti vedno hujše pomanjkanje kože, kar je menda povzročila uvedba dveh brezmesnih dni na teden. S tem v zvezi pa se seveda pojavlja tudi vprašanje skrajšane obratovanja, oziroma grozi brezposelnost delavstvu, ki je zaposleno v usnjarski stroki. Pomanjkanje usnja je povzročilo tudi silno podražitev čevljev in usnjenih izdelkov. Par moških čevljev srednje kakovosti stane okrog 400 din, podplati din 80 itd.

V nekaterih tovarnah se je v zadnjem času razpasla grda navada, da nameščenci, ki so enakega pol. mišljenja kakor delodaj., grozijo drugim namešč., ki jih ne morejo vpreči v svoj voz. Znano je, da nameščenci niso ravno najbolj borben proletarijat. Ako se smatrajo za jugoslovanske državljane, bi se jih vendar zaradi tega ne smelo šikanirati. Dogaja pa se, da z vednostjo šefa podjetja nameščence, ki je član nekega društva, grozi sonameščencu, da bo zgubil svojo skromno eksistenco, ker se ni včlanil v društvo, ki da bo kmalu igralo odločilno vlogo v bodočem političnem življenju. Takšno obnašanje ni le nekolegialno, temveč, milo rečeno, skrajno predrzno.

Riža je zmanjkalo. Po trgovinah domala ni več mogoče dobiti riža, v kolikor pa se ga še kje dobi, je tako drag, da si ga delovni sloji ne morejo nabaviti. Nekoliko boljši riž, ki je stal poprej okrog 9 din, prodajajo sedaj že po 22 din. Po časopisnih vestih bo baje država nabavila večje količine riža, za katerega bo določena za vsa država enotna cena. Zeleti bi bilo, da se te vesti čimprej uresničijo in tako pomaga konzumentom iz sedanje stiske.

Bombaž iz Turčije za Maribor. Tovarna Hutter je prejela obvestilo, da je del bombaža za trdilo že dospel v Zemun.

Drava znatno narasla. Na Koroškem so morali biti te dni veliki nalivi, ker je Drava izredno visoko narasla.

Mestna občina je kupila večjo množino drvečnic, katere lahko dobijo družine občanov v najkrajšem času po ceni din 630 za klastro na skladišču ali po ceni din 662 za klastro dostavljeno na dom. Kdor si namerava nabaviti drva pri mestni občini, naj se prijavi od 18. t. m. naprej v pisarni Premoženske uprave, Frančiškanska ulica 8-II, kjer se dobe potrebna pojasnila. Vpošteval se bo samo vrstni red.

RADVANJE

Občina išče posojilo din 30.000 za kritje tekočih izdatkov. Izgleda, da je občina prejšnja leta bila na dobrem, ker je dobila plačane neke dohodke za nazaj. Ti dohodki so bili porabljeni, med drugim tudi za nakup gasilskega doma, sedaj pa občinske doklade in trošarina najbrž ne zadoščajo za uravnoteženje občinskega proračuna, ali pa je dotok davkov, ki jih nakazuje davkarja, tako zelo zaostal. Vsekakor brez denarja občina ne bo mogla gospodariti, zlasti ceste kriče po popravilu.

SELNICA OB DRAVI

Znameniti selniški vodnjak preživlja svojo prvo krizo. Informirali smo se pri znanem graditelju studentev, ki bi izvršil gradnjo vodnjaka kljub dragini za vsoto 40.000 din ter bi za svoje delo jamčil. Z gotovostjo bi preračunal, ako bo v globini voda ali ne. Kakšna jamstva ima občina od sedanjega graditelja, ki ga ne poznamo, ne vemo, kajti gradnja vodnjaka je že dalj časa ustavljena. Govori se marsikaj. Tisto gotovo ne drži, da bi si prevzemnik dela ne upal dalje v globino, ali je kak nespornost? Točno je, da delo že 14 dni stoji. Naši domači zidarji si delo ogledujejo in so menda že tudi z gradbenim odborom kaj govorili. Pozanimali smo se, kako izgleda od oblasti odobreni načrt in predpisi, oziroma kakšni so gradbeni pogoji in kako močna mora biti betonska mešanica, pa nismo mogli ničesar zvedeti, toda gotovo je, da je stvar znana nadzorni oblasti. Vsekakor se je šolski stu-

prof. Čopič Venceslav, pel bo mešani pevski zbor pevskega društva »Slavec«, pod vodstvom pevovodje Venturini, nastopijo solisti I. Praprotnikova in Edvard Rebolj, katera bo spremljal pri klavirju dr. M. Trost, recitali bodo ss. Ajdišek, Skuk in Skukova ter nastop godbe. Vstopnina je din 2 do 5 ter se dobe vstopnice v predprodaji v društveni sobi »Zarje« v Delavski zbornici, Miklošičeva c. 22-A/I, na dan prireditve pa zvečer pri blagajni. — Vsi navljudneje vabljeni!

Predavanje »Vzajemnosti« se bo vršilo danes v ponedeljek, dne 18. t. m. s pričekom ob 20. uri v dvorani na Ruški cesti 7 (vhod na dvorističu). Predaval bo novinar Jaroslav Dolar o »Iskanju tekem treh tisočletij«. Vsi člani in prijatelji društva vabljeni! — Odbor.

Sestanek privatnih in trgovskih nameščencev se bo vršil v torek, dne 19. novembra t. l. s pričekom ob 20. uri v dvorani hotela »Pri Zmorcu« v Gosposki ulici. Ker je na dnevnem redu poročilo o poteku poravnalnega postopanja za zvišanje plač privatnim nameščencem pri banski upravi, vabimo vse nameščence, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Pomočniški odbor Zdrženja trgovcev. — Podružnica ZPNJ. — Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru.

Društvo »Sola in dom« v Mariboru bo imelo svoj občni zbor danes v ponedeljek, dne 18. novembra ob 20. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Na dnevnem redu je tudi predavanje g. prof. St. Sile o temi: Sovzgoja ali koeleukacija dečkov in deklic na srednjih šolah.

Akademija za zimsko pomoč revnim učencem, ki so jo organizirale ženska društva, je prav lepo uspešna. Obisk je bil prav dober, prav tako so bila izvajanja vseh sodelujočih na višku. O tem bomo pa še posebej poročali.

Upokojeni so prof. Fr. Fink na moškem učiteljsku v Mariboru, strokovni učitelj Adolf Šavb na klas. gimnaziji v Mariboru in strokovni učitelj Mirko Govekar na učiteljsku v Mariboru.

Na stavbišču »Vzajemne zavarovalnice« ob Glavnem mostu so že pričeli graditi več betonskih pilotov, na katerih bo počivala stavba. Se vedno pa odvažajo s tega gradbenega prostora zemljo, pa je menda premalo voznikov in delavcev na razpolago, da bi bolj hitro očistili stavbni prostor.

Med Mariborom in Ptujem je Mestno avtobusno podjetje uvedlo novo zvezo in sicer od 17. t. m. dalje. Ker je bilo več vlakov ukonjenih, se bodo potniki odslej posluževali bolj avtobusnega prometa. Dnevno bo odhajal iz Ptuja avtobus ob 14.30 uri, tako da ima zvezo na ljubljanski vlak. Namesto ob 18.30 uri bo odhajal avtobus iz Maribora proti Ptuju že ob 17.15 uri ter se vračal po sedanjem voznem redu. Razen tega bo vozil ob 23. uri iz Maribora in bodo imeli na ta način potniki zvezo z vsemi vlaki, ki pridejo iz Ljubljane.

Dve alarmni sireni je dobil sedaj zaščitni urad iz tuje. V celem ima sedaj naše mesto štiri alarmne sirene in sicer eno na strehi Hranilnice dravske banovine v Gosposki ulici, drugo v delavnici državnih železnic, ostali dve pa bosta menda nameščeni na stavbi železničarske nabavljalne zaloge v Čafovi ulici in na III. deški ljudski šoli, na Ruški cesti.

Kolo štev. 2-24.859 so našli na Glavnem trgu. Lastnik ga dobi na policiji.

Narodno gledališče. Torek, dne 19. novembra ob 20. uri: »Na cesaričin ukaz«. Red B.

Cankarjeva komedija »Za narodov blagor« bo prihodnja dramska novost v našem Narodnem gledališču. Delavstvo že sedaj opozarjamo na uprizoritev tega Cankarjevega dela, ki je danes še prav tako času primerno, kakor takrat, ko ga je naš največji slovenski pisatelj spisal.

Ljudska univerza. Ponovitev humorističnega večera bo z nekoliko spremenjenim programom v ponedeljek, dne 18. t. m. Nabavite si pravočasno vstopnice v predprodaji v trgovini ge. Zlate Brišnik.

deneč moral graditi po odobrenem načrtu. Zato ne verujemo glasovom, ki govorijo drugače, kajti jasno je, da bi nihče ne tvegala gradnje studenta brez odobritve načrta, ker bi za to tudi sam odgovarjal.

TRŽIČ

Vrnite nam potrebni vlaki! Mnogi tržičani, ki imajo uradne opravke v Kranju, prosijo činitelje, da izposlušajo na odločilnih mestih zopetno vrnitev osebnega vlaka proti Kranju ob 11. uri dopoldne. Zadnji dopoldanski vlak vozi sedaj iz Tržiča že ob pol 8. uri in morajo tako Tržičani v zimskem času po Kranju zmrzovati vse dopoldne. Izgube uprava s tem vlakom ni imela, ker je bil vedno dobro zaseden. — Obrtnik.

Kako pride do plačanega dopusta? Naša občina ima gozdnega čuvaja P., ki ima že eno leto in pol plačani dopust. Imel je več tožb z občino in je občina izgubila vse tožbe. P. je pri občini pragmatično nastavljen s pogodbo za več let. Imeli so ga v disciplinski preiskavi, a mu niso mogli ničesar dokazati. Kljub temu pa ima občina že drugega čuvaja, odkar je prvi moral nastopiti plačani dopust. Zakaj dvakratni izdatki za eno in isto službeno mesto, ne vemo. Bolje bi jih bilo uporabiti za nabavo gramozov glavne prometne ceste skozi Tržič. — Opazovalec.

LITJA

Narasla Sava je naplavila truplo Martina Vidregarja v tolmumu struge pri Zagorju.

POSLEDNJE VESTI

Nemško vojno poročilo pravi, da so nemška letala dne 17. in v noči na 18. november napadla London in srednjo Anglijo. Na morju so potopila 3 ladje. V Kanalu pa so nemški topovi obstreljevali nek angleški konvoj. Več ladij je bilo zadetih, ostale so se razpršile. V Porurju so Anglični zadeli z bombami neko železarno, neko opekarno, več hiš civilnega prebivalstva in na polja ter nasade. Nekaj oseb je ranjenih.

Berlin ni poškodovan po bombah angleških letal, o tem so se prepričali tudi časnikarji, ki so jim oblasti pokazale potsdamski, anhaltski in šlezki kolodvor, o katerih so Anglični poročali, da so jih zadeli s težkimi bombami. Poveljnik protiletalske obrambe je razložil novinarjem, kako je urejena protiletalska obramba, ki preprečuje, da bi angleška letala bombardirala Berlin.

»Mi bomo na Grškem zmagali, kot smo zmagali v Abesiniji«, je rekel Mussolini dne 18. t. m., ko je v beneški palači govoril o na dan obletnice svoj čas od Društva narodov sklenjenih sankcij proti Italiji.

Angleško vojno poročilo: V noči na 18. t. m. so angleška letala metala bombe na važne objekte v Porurju in na oporišča na francoski obali. — V noči na 17. t. m. so angleška letala izvršila silne napade na Hamburg, ki so trajali do jutra in tudi podnevi. V Hamburgu so bile v ladjedelnih razjedane ladje v gradnji. — Nadalje so metala bombe na Bremen, Köln, Altono, južno od izliva Elbe in na vlačilce v Elbi. Hudo bombardiran je bil Dortmund—Ems-kanal, ki se ga poslužujejo Nemci za prevoze, katerih ni mogoče opraviti po železnici. 3 angleška letala so bila sestreljena. — Ameriški časopisi posvečajo pozornost dejstvu, da so Anglični napadali Nemčijo podnevi. V noči na 18. t. m. so angleška letala napadla Cap Grinez v Franciji.

Angleško vojno poročilo: Angleška letala so v noči na 18. november metala bombe nad Porurjem, nemška pa na neko mesto v južni Angliji. — Položaj na afriških bojiščih je neizpremenjen.

Grško vojno poročilo pravi, da so Grki dne 17. t. m. vzhodno od Korče zavzeli nove važne postojanke, kljub odporu sovražnika in letalskim napadom.

Port Gentil v francoski ekvatorialni Afriki je po poročilu Reuterja sedaj ves v oblasti de Gaullea.

Ciano in Sunner v Salzburgu. Španski zunanji minister Sunner in italijanski zunanji minister grof Ciano sta prišla v Salzburg. Sunner je odšel v Berchtesgaden.

Francija in Nemčija sta se sporazumeli, da se bo vršila izmenjava blaga med obema državama na ta način, da se bo obračunavala nemška marka za 20 frankov.

O procesu proti francoskim političarjem je poročal francoski pravosodni minister. Vsi bodo obtoženi zaradi zanemarjanja svojih dolžnosti v času ministrovanja. Reynaud pa še posebej zaradi tega, ker je odnesel s seboj v Španijo 26 milijonov frankov, s katerimi je razpolagal ob času poloma.

Posledice potresa v Bukarešti. Naknadno se je podrl 56 zgradb, 38 se jih bo pa še. Mnogo zgradb bo treba temeljito popraviti.

Japonci bodo poslali novega veleposlanika v Bangkok v Siamu, kar tolmačijo kot znak nadaljevanja politike Japoncev in Siamcev proti francoski Indokini.

Tajna pogodba med Anglijo, Zedinjenimi državami in Siamom je bila sklenjena proti Japonski baje na pritisk Anglije.

Nove povodnji. Vode so ponovno narasle. Sava je prestopila bregove ter poplavlja polja in ceste. Povodeni ogrožata tudi telegrafske in telefonske napeljave. — Povodni je tudi v gornji Savinski dolini in Logarski dolini. V gornji Savinski dolini že od leta 1926 ne pomnijo take povodnji. Savinja je v Celju preplavila mestni park in zemljišča pri železniškem mostu.

Iz Česke

Spomini na praško plemstvo. V Prazi je na levem bregu Vltave v staromestnem delu »Mala Strana« največ starih praških plemiških palač, ki jih je v Prazi skupno 150. Palače so res stavbene umetnine, ki so jih gradili večinoma praški in italijanski stavbeniki. Zlasti so te palače znane po krasnih umetniško urejenih vrtovih, slavnostnih dvoranih, fasadah in umetniških kipih. Razna češka društva, zlasti »Klub Stara Praga« prireajo ob nedeljah podučne izlete po teh palačah, ki predstavljajo tudi ogromno vrednost. Zgradili so plemiči te palače večinoma na ta način, da so si prinašali bogat plen iz raznih vojn, kot na primer znani vojskovodja Wallenstein, ki je povsod neusmiljeno plenil v času 30 letne vojne. Nekateri plemiči so dobili svoje palače tudi v dar od avstrijskih vladarjev, Habsburgovcev, ko so ti premagali Čeha v bitki na Beli gori. Češki listi se zlasti v zadnjem času neprestano pečajo z zgodovino in pišejo ob takih prilikah mnogo tudi o teh starih praških palačah.

Goebbels sprejel bivšega ljubljanskega kapelnika. Ob priliki svojega obiska v Prazi je dr. Goebbels v češkem gledališču med pavzo sprejel dirigenta opere, prof. Václava Talicha, ki je poročal z Ljubljanskega - Slovenko in je bil pred vojno kot začetnik dirigent v ljubljanski operi.

»Knjiga in meč«. Pod tem geslom se vrši v Prazi v Rudolfinumu, bivšem poslopju češkega parlamenta, razstava nemške knjige.

Zalogo zelenjave so morali prijavi v Prazi na magistratu najpозnejše do 1. novembra. — Vrtnarji so morali prijavi zelenjavo vseh vrst, ki jo imajo bodisi še na vrtovih, ali pa že v skladiščih. Uradi so izdali za to potrebne tiskovine.

Kaznovanje zaradi draženja se nadaljuje z isto strogostjo in listi dnevno javljajo o večjih kaznih, ki jih izreka oblast. Nedavno so bili kaznovani zaradi draženja mesa trije mesarji: v Melniku na 15.000 Kč, v Kutni Hori na 10.000 Kč in v Brnu po 10.000 Kč, v Prazi pa nek trgovec s pralnimi praški na 10.000 Kč. (ČTK.)

Napovedujejo nova posvetovanja v Moskvi

med SSSR in Nemčijo.

Iz raznih virov se poroča, da bo v kratkem odpotoval v Moskvo nemški zunanji minister von Ribbentrop in nadaljeval razgovore, započete v Berlinu, nakar se le bo prišlo o podpisu novih dogovorov med obema državama.

Med tem pa se nadalje ugiba o vsebini posvetovanj, ki so bila v Berlinu med Hitlerjem in Molotovom.

Časopisje v SSSR ne objavlja niti vsebine razgovorov, niti ne omenja ali so bili podpisani kakšni dogovori, še nanj, da bi razgovore tolmačilo.

Kakor v Italiji in Nemčiji, veljajo tudi v SSSR za časopisje navodila vlade, zato ni pričakovati, da bi to časopisje objavilo kakšne svoje razloge. Smemo pa upati, da bomo v kratkem vse izvedeli, ker so v SSSR proti tajni diplomaciji in bodo vsebino pogajanj gotovo javno razglasili.

Molotov se je vrnil v Moskvo, kjer je bil slovesno sprejet in so ga na kolidvoru pozdravili poslanci Italije, Japonske, Kitajske, Slovaške, Romunije, Jugoslavije in odpravniki poslov Madžarske in Danske. Nemški poslanik pa se je pripeljal v spremstvu Molotova iz Berlina.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Nemčija in SSSR smatra, da so temelji sodelovanja med obema državama, ki so bili položeni 1. 1. 1939, solidni in sta obe državi odločeni, da naprej spolnjevati takrat sklenjeni sporazum. Važna vprašanja, ki zanimajo obe državi, so predvsem ustalitev razmer v vzhodni Evropi. »Frankfurter Zeitung« pa pravi: Tudi če bi se o obisku komisarja Molotova v Berlinu ne vedelo ničesar drugega kot samo to, da je bil, bi že to dejstvo samo jano pokazalo, kako Sovjetska zveza, ki sama ne sodeluje v vojni, hladno in trezno vodi realno politiko v obdobju vojne, v katerem se odločuje bodočnost Evrope in Afrike ter ustvarja

čijo in SSSR, tako da naj bi SSSR dobila proste roke v Turčiji, Iranu, Afganistanu in Indiji, Nemčija in Italija pa v Evropi in Afriki. Zlasti bo Turčija prisiljena, da odstopi SSSR Dardanelle.

podlaga novega reda na svetu. Sovjetska zveza je našla sodelavca v Berlinu.

Bolgarski in Švicarski listi pišejo, da je šlo za razmejitve življenjskega prostora med Nem-

Angleški predlogi SSSR

Po nepotrjenih poročilih je angleška vlada stavila SSSR 22. oktobra te le predloge:

1. Anglija prizna zasedbo baltičskih držav in priključitev ozemlja, ki ga je odstopila Finska. 2. Anglija se zaveže, da bo SSSR pri sklepanju miru sodelovala kot enakopravna stranka. 3. Anglija ne bo nikdar napadla SSSR, niti se ne bo vmešavala v kakšno vojno proti SSSR. — Na te predloge SSSR vlada ni dala odgovora. V angleških političnih krogih pa se naglašja, da več Anglija ne more nuditi, ker z več tudi ne razpolaga, da bi lahko obljubila.

Ni še sporazuma z Japonsko

Tass je iz Moskve zanikal vesti o sporazumu med SSSR in Japonsko. Ali je s tem mišljeno, da takega sporazuma sploh ne bo, ali pa, da je to vprašanje samo v tem trenutku neaktuelno, se ne ve. Dejstvo pa je, da povodom berlinskih razgovorov med Molotovom in Hitlerjem ni bil povabljen niti italijanski minister za zunanje zadeve grof Ciano, niti japonski poslanik Kuruzu. Pač pa so bili poslanci Italije in Japonske povabljeni na večerjo, ki jo je priredil Molotov v sovjetskem poslanstvu v Berlinu.

Kitajci v Indokini

Kitajska vojska je vpadla v francosko Indokino in napredovala 90 km do mesta Laihu. V spopadu s francoskimi četami so bili Kitajci odbiti. Kitajci so se umakli nazaj v Indokino.

V OGLEDALU

Framasoni. »Slovenec« priobčuje listo slovenskih framasonov, kakor smo jo objavili mi. Na naše vprašanje, če ve kaj slabega o njih, molči, dasi ve sicer strašne storije o prostozidarjih. Kar se nas tiče je res, da mi nikomur ne zamerimo, ako je framason, kakor tudi ne tistim, ki so člani tajnih konzistorijev, tretje-redniki, člani »katoliške akcije« itd. Vsak kakor hoče in kakor mu je najbolji prav!

Zamolčal je. »Slovenec« je objavil sliko angleških ministrov: Bewina, majorja Attleja in Arturja Greena, ki gredo iz ministrstva. Pozabil pa je napisati, da so prvi trije ministri predstavniki delavske stranke v vladi.

Bolgarske simpatije za italijansko vojsko. Bolgarska vlada je po poročilu »Agenzia Stefani« sklenila poslati italijanskim vojakom 4 milijone bolgarskih cigaret, kot darilo in izraz simpatij bolgarskega naroda za italijansko vojsko.

Vsi židovski nameščenci bodo po odredbi romunske vlade do 31. decembra 1940 odpušteni iz vseh tovarn in podjetij. Podjetnikom, ki bi ne izvedli tega ukaza, bo vlada zaplenila njih imetje. Židovskim zdravnikom je tudi prepovedano zdraviti bolnike, ki so arijskega pokolenja.

Zarote v nezasedeni Franciji ni bilo. Kakor poroča DNB iz Vichyja so vse govorice, ki se širijo v tujini da so pristaši generala de Gaullea organizirali zaroto v nezasedeni Franciji, izmišljene in brez podlage.

Burja je porušila signalne naprave na postaji Diezen v Belgiji, vsled tega je tovorni vlak zavozil v brzovlak in je bilo 20 mrtvih, 29 težko ranjenih in 50 lahko ranjenih.

Bombardiranje Rima obetajo Angleži, ker so Italijani napadli London.

Ameriški novinarji bodo lahko še nadalje pošiljali svojim listom poročila iz Španije, ker je španska vlada zopet ukinila svojo prepoved, ki bi bila morala stopiti v veljavo dne 18. tega meseca.

Sovjetska vlada je izdala odlok o ustanovitvi posebnih učnih zavodov, v katerih se bo vzgajal naraščaj za vojaško letalstvo.

V SSSR tiskajo Bismarckova dela. Sovjetska državna založba je izdala prvi zvezek Bismarckovih »Misli in spominov«. Bismarck se je namreč vedno zavzemal za sodelovanje med Nemčijo in Rusijo, ker je videl v tem spas Nemčije. Ker je sedaj nastalo res prijateljsko razmerje med Berlinom in Moskvo, je razumljivo, ako so se v Moskvi spomnili na moža, ki je to politiko zahteval že v prejšnjem stoletju.

Umrl je zdravnik-znanstvenik prof. Wenckebach na Dunaju. Posebne zasluge si je pridobil z raziskovanjem nepravilnega bitja srca, srčne angine in vodenice. Dočakal je 76 let.

Kotiček sodružic

Teletina

Teletina ali teleče meso je bledorodeče in belkasto nadahnjeno, vlakenca so fina in se tesno drže drugo drugega. Teleče meso je precej vodeno in ima manj redilnih snovi kakor govedina, a ker je zelo lahko prebavljivo, je zlasti primerno za bolnike. Najboljše je meso od šest tednov starih telet; meso mlajših telet je preveč vodeno, meso starejših pa manj okusno, ker takrat teleta že ne dobivajo več samo mleka.

Tele razdeli mesar približno tako kakor govedo, samo na manj delov.

1. Glava: Skuhajo jo z nekoliko okisano vodo in z razno zelenjavo in delajo iz nje dobre juhe (ponarejeno želvino juho, obarbo ali ragu juho itd.). Prav tako porabijo tudi ušesa.

2. Vrat ali šinjek je najslabši del. Meso porabijo za ceneno obarbo, golaž itd.

3. Prednji hrbet sestoji iz zareberja, ki ga lahko pečemo kot cel kos (kare) ali pa razdelimo na posamezne zarebrnice (skotelete ali karbonade).

4. Zadnji hrbet ima znotraj na rebrih ledvice, zato se imenuje ta kos ledvična pečenka.

5. Zgornje stegno (ob repu) nam daje znano končno pečenko (Schlussbraten).

6. Srednje stegno, ki daje najboljšo pečenko, se deli v notranji in zunanji del. Notranjemu stegnu pravijo oreh in ga je izlaha izločiti, ker je od ostalega mesa oddeljen s tanko kožico. Notranje stegno je zelo sočno in ga rabijo najbolj za navadne in dunajske zreske. Zunanje stegno je sicer okusno, a bolj čvrsto in je bolj priporočljivo za pečenje v celim.

7. Spodnje stegno uporabljajo za obarbo in žolico.

8. Pleče ima sicer okusno in izdatno, a bolj žilavo meso, ki ga pečemo in dušijo.

9. Teleče noge uporabljajo za žolico in hladetino.

10. Teleče prsi so dobre nadevane ali pa jih razrežejo in porabijo za golaž ali obarbo.

11. Trebuševino porabijo za faširano meso, golaž in obarbo.

Za kuhinjo: Krompirjev zvitek (štrudel)

Napravi običajno testo za zvitek iz ¼ kg moke, žlice masti ali surovega masla, 1 jajca, malo soli in mleka ali vode. Testo pustimo nekaj časa pokrito počivati, nato ga pa tanko razvaljamo in namažemo s krompirjevim nadevom. Tega napravimo tako: ¼ kg kuhanega, na strgalu naribanega krompirja zmešamo z enim jajcem, kupico smetane, kupico sladkorja, kupico nastrganih orehov in pestjo rozin.

Ko smo testo namazali, zvijemo in spečemo v precej vroči pečici.

Prikuha iz gob

Na razbeljeno mast daj na drobno sesekljano čebulo, nožev konico sladke paprike, malo stlačenega česna, očistene gob, 1 do 2 paradiznika. Pari vse skupaj 20 minut. Potem nastrgaj par sirovih krompirjev na strgalniku in jih dodaj h gobam, prilij po potrebi vode, dodaj malo kumine, osoli, nakar vse skupaj še nekaj časa kuhaj.

Jetna juha

Goveja jetra zreži na tanke rezine, ki jih praži na masti z zelo na drobno sesekljano čebulo. Ko so jetra mehka, jih zreži na male koščke ali pa jih stolci, zalij z vročo kostno juho ali vodo, v kateri si kuhala krompir, popraj in osoli. Juha naj še nekoliko časa vre, predno jo odstaviš, jo okisaj s kisom, ali par žlicami kisle smetane. K juhi daj opečene kruhove rezine.

Krompir s sirom

Skuhaj krompir (osoli med kuhanjem), nato ga olup, zreži na listke. V namazano posodo daj najprej eno vrsto krompirja, nato potresi z domačim nastrganim sirom in ostanki prekajenega mesa, ki ga sesekljaj, povrhu daj malo kisle smetane, nato daj spet krompir in sir. Kot zadnjo plast daj samo sir, peci kake pol ure v pečici. Ko je pečeno, daj zraven salato.

Telečja jetra pečena v mrežici.

Telečja jetra, katerim odstrani žilice, zreži na precej debele rezance, osoli in popraj ter jih zavij v svinjsko mrežico, peci na štedilniku hitro, daj zraven pražen krompir in zelje, ali kako drugo prikuho.

Naftalin uničuje gumaste plašče, ako vise v omarah, kjer je raztrošen naftalin zoper molje.

Hrvatski dramatik Srdjan Tučić je v 67. letu umrl v Ameriki.

Tragična smrt pisatelja-emigranta. »Volksstimme« poroča, da se je v špansko-francoskem obmejnem mestecu Port-Bou obesil nekoč slavni znani nemški pisatelj Walter Hasenclever. Španske oblasti mu namreč niso dovolile, stopiti na španska tla; bil je tudi končno brez vseh sredstev in uvidel je, da na zemlji zanj ni več prostora. Bil je star šele 41 let. — Kot dramatik je v svoji mladosti doživel velikanske trijumfe v Berlinu, Leipzigu in Münchnu; pozneje je moral v emigracijo v Prago, nato v Pariz in zdaj na oni svet.

Delavski pravni svetovalec

Orožne vaje pri TPD (Zagorje)

Vprašanje: Ob priliki zadnje mezdne razprave pri TPD je ZRJ vztrajala na tem, da se sprejme v kolektivno pogodbo tudi vse one določbe obrtnega zakona, o katerih je medtem sodišče razsodilo v prid delavstva. Med drugim morajo dobiti rudarji eno tedensko mezdo, če so bili vpoklicani na orožne vaje, pa še niso bili v službi eno leto. Prej TPD tega ni izplačevala. Od 1. oktobra naprej pa je začela TPD tudi to priznavati. Delavci, ki so bili prej na orožnih vajah, pe niso nič dobili, zahtevajo naknadno plačilo te enotedenske mezde, a TPD jim odklanja, češ, da velja za njo šele datum novo sklenjene pogodbe. Mi pa mislimo, da bi morala družba tudi tem izplačati, ker je vendar zakon veljal že tudi prej, ko je bil sklenjen ta kolektivni dogovor. Prosimo, da nam »Pravni svetovalec« to pojasni.

Odgovor: Imate popolnoma prav. Delavci imajo pravico do plačila mezde v slučaju vojaškega službovanja, kaderskega roka ali orožnih vaj, ali kakršnegakoli drugega službovanja pri vojakih, v smislu ša 219, odst. 2 obrtnega zakona do enotedenske mezde, če so bili vsaj že 14 dni v službi pri enem in istem delodajalcu. Pravico do te mezde so imeli del-

lavci pri nas že od leta 1916 naprej, ko je bila sprejeta novela ša 1154b občega državlanskega zakona, a obnovil je to zakonsko določilo dobesedno tudi naš obrtni zakon s ša 219, ki velja od 9. marca 1932 naprej. TPD je torej dolžna plačati mezdo za orožne vaje tudi za čas pred veljavnostjo novega kolektivnega dogovora. Določilo ša 219. o. z. je prisilnega značaja in se noben delavec tej pravici niti sam, niti s kolektivno pogodbo ne more odreči. Zakon je dal s tem izrecno zaščito državljanom za čas, ko vršijo najvišjo državlansko dolžnost in se zato sploh čudimo, da vodstvo TPD odklanja takšne zahtevke delavcem.

ŠE VEDNO KUPITE DOBRO IN PO UGODNIH CENAH

Rokavice, nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). Volna, preja za strojna ročna dela. Kombineže, modrčke, srajce svilene in flor nogavice itd. Oblikee, platno, odeje, predpasnike, rute. Blago, perlo za ženske, moške, otroke. Šivilske potrebščine, galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26 (Poleg tržnice — Vodnikov trg).

Damske plašče najnovejših modelov, volno, ročna dela itd. priporoča

LAMA

Maribor, Jurčičeva ulica 4

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru

reg zadruga z omejeno zavezo

Frankopanova ul. 37 (v lastni hiši) - Telef. 26-35

Račun pri Poštni hranilnici št. 131.43

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4% odn. 5% proti odpovedi. Daje posojila po ugodnih pogojih na menico in vknjižbo. Zadrugi delež znaša Din 200.—

Uradne ure vsaki dan od 17. do 19. ure

Enotno vodstvo vojnih operacij

Nemški general Keitel in italijanski maršal Badoglio sta se sestala v Inomostu.

pretekli teden. Trdi se, da je bilo govora o enotnem vodstvu vojnih operacij nemških in italijanskih čet. Nadalje se zatrjuje, da bodo v Albanijo poslani nemške čete. (CBS).

Nemčija še ni napovedala vojne Grčiji. Izgleda pa, da bo vojna napoved v kratkem sledila, ker se 8.000 Nemcev v Grčiji pripravlja na odhod. Tako poročajo inozemski listi, v Berlinu pa pravijo, da odhod Nemcev iz Grčije nima političnega pomena. Grške oblasti so napram Nemcem nezaup. in bi utegnile nastati nevšečnosti, zato Nemci odhajajo.

TO IN ONO

Novo naredbo o kontroli izvoza lesa je te dni objavil trgovinski minister.

Rudar nosi mrtvaško srajco. V borskem rudniku je na sedmem horizontu zasulo več tisoč kg rude 4 rudarje. Le eden se je rešil, trije pa so mrtvi.

Iztrila je lokomotiva. Na onem mestu železniške proge pri Hrastniku, kjer se je podrl podporni zid pod progo v dolžini 25 metrov, se je dne 16. t. m. pripetila nova nesreča, iztrila je lokomotiva in se je promet mogel vršiti samo s prestopanjem.

Divaštvo brez primere. Dne 9. t. m. je 17 letni Grosman s Kapele pri Radencih s svojim prijateljem 17 letnim Mlinaričem spremljal učitelja Franca Stropnika po poti domov. Oba sta učitelju prigovarjala, da naj se vrne k Mlinaričevim, ker je postalo temno. Učitelj je povabil odklonil. Spremljevalca sta se na vidcu poslovila, potem pa šla za njim in ko sta ga došla, ga je Grosman zabodel z nožem v hrbet. Zabodljaj je prerezal učitelju živec v hrbtenici, da je pri priči ohromel. Kaj je bilo vzrok divjaškemu napadu, se ne ve.

K drevesu so ga privezali in topli, da bi prižgal tatvino komatov. Tako so storili s kmetom Gajdom kmetje v Viduševcu pri Glini na Hrvaškem. Ker mož kljub temu ni priznal, so ga čez čas nehali tepsti, toda pustili so ga privezanega na drevo, kjer so ga dobili domaći. Na Hrvaškem se množe slučajni »samopomoči«, ki že naličijo na divjaštvo.

Morilec. Bivši policijski agent Branko Zwerger, ki je bil spoznan krivim umora hrvaškega prof. Suflaja je obsojen na došmrtno ječo, njegov pomočnik Ljubomir Belošević pa na pet let robije. Morilec inž. Krajišnika v Tuzli, Tučić, ki je 19. aprila t. l. usmrtil inženjerja in ranil njegovo zaročenko, je obsojen na 20 let robije.

40.000 dinarjev je odnesel blagajnik »Putnika« Aleksić iz Subotice. Javil se je sam in pravi, da mu je nekdo denar izmaknil.